

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Wojewody Lubuskiego

NK-I.4131.1.2023.ASzc

z dnia 11 stycznia 2023 r.

Rada Miejska Nowogrodu Bobrzańskiego

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr LXII/557/2022 Rady Miejskiej Nowogrodu Bobrzańskiego z dnia 15 grudnia 2022 r. zmieniającej uchwałę w sprawie opłat za zajęcie pasa drogowego.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 15 grudnia 2022 r. Rada Miejska Nowogrodu Bobrzańskiego podjęła uchwałę Nr LXII/557/2022 zmieniającą uchwałę w sprawie opłat za zajęcie pasa drogowego (dalej uchwała).

Uchwała została doręczona organowi nadzoru 20 grudnia 2022 r.

Zgodnie z uzasadnieniem do projektu uchwały - jej podjęcie miało na celu waloryzację dotychczas obowiązujących stawek opłat za zajęcie pasa drogowego o 10,0% z uwagi na szybko rosnącą inflację liczoną miesięcznie rok do roku (wskaźnik inflacji RDR).

Zgodnie z § 4 uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 r. i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego. Uchwała została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego 23 grudnia 2022 r. pod pozycją 2731, a zatem weszła w życie bez zachowania czternastodniowego *vacatio legis*.

Mając powyższe na uwadze - po przeprowadzeniu analizy prawnej - organ nadzoru stwierdza, że § 4 uchwały istotnie narusza prawo, tj. art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461), poprzez podniesienie opłat za zajęcie pasa drogowego bez zachowania czternastodniowego *vacatio legis*, co skutkuje koniecznością stwierdzenia nieważności badanej uchwały w całości.

Przedmiotowa uchwała została podjęta przez Radę Miejską Nowogrodu Bobrzańskiego m.in. na podstawie art. 40 ust. 8 i ust. 9 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1693 z późn. zm., dalej u.d.p.). Stosownie do powyższego przepisu: Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, w drodze uchwały, ustala dla dróg, których zarządcą jest jednostka samorządu terytorialnego, wysokość stawek opłaty za zajęcie 1 m² pasa drogowego. Stawki opłaty, o których mowa w ust. 4 i 6, nie mogą przekroczyć 10 zł za jeden dzień zajmowania

pasa drogowego, a stawka opłaty, o której mowa w ust. 5, nie może przekroczyć 200 zł, z tym że w odniesieniu do obiektów i urządzeń infrastruktury telekomunikacyjnej stawki opłaty, o których mowa w ust. 4 i 6, nie mogą przekroczyć 0,20 zł za jeden dzień zajmowania pasa drogowego, a stawka opłaty, o której mowa w ust. 5, nie może przekroczyć 20 zł (ust. 8); Przy ustalaniu stawek, o których mowa w ust. 7 i 8, uwzględnia się: 1) kategorię drogi, której pas drogowy zostaje zajęty; 2) zajętą część drogi; 3) procentową wielkość zajmowanej szerokości jezdni; 4) rodzaj zajęcia pasa drogowego; 5) rodzaj urządzenia obcego umieszczonego w pasie drogowym (ust. 9).

Bezspornie uchwała podjęta na podstawie art. 40 ust. 8 i ust. 9 u.d.p. jest aktem prawa miejscowego tj. źródłem powszechnie obowiązującego prawa na obszarze działania organów, które go ustanowiły (zob. art. 87 ust. 2 Konstytucji RP). Warunkiem wejścia w życie aktu prawa miejscowego jest jego ogłoszenie (art. 88 ust. 1 Konstytucji RP). Jak natomiast wynika z art. 88 ust. 2 Konstytucji RP zasady i tryb ogłaszania aktów normatywnych określa ustawa, którą obecnie jest ustawa z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (dalej u.o.a.n.).

Zgodnie z art. 13 pkt 2 u.o.a.n. w wojewódzkim dzienniku urzędowym ogłasza się m.in. akty prawa miejscowego stanowione przez organ gminy. Stosownie do przepisu art. 4 ust. 1 i ust. 2 u.o.a.n.: Akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy (ust. 1); W uzasadnionych przypadkach akty normatywne, z zastrzeżeniem ust. 3, mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni, a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie, dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym (ust. 2).

Art. 4 ust. 1 u.o.a.n. wprowadza domyślną datę wejścia w życie aktu normatywnego i pełni funkcję zabezpieczenia obrotu prawnego przed sytuacjami, w których akt prawny nie zawierałby przepisu o tym, kiedy wchodzi w życie, jak również zawiera zasadę, w myśl której data wejścia w życie danego aktu powinna być tak wyznaczona, by pomiędzy ogłoszeniem danego aktu, a jego wejściem w życie miało przynajmniej czternaście dni. Organ nadzoru zwraca uwagę, że obowiązek ustanowienia odpowiedniego *vacatio legis* ma na celu zachowanie bezpieczeństwa prawnego, pewności obrotu prawnego, poszanowanie praw nabytych oraz ochronę zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, których źródłem jest zasada demokratycznego państwa prawnego wyrażona w art. 2 Konstytucji RP.

Obowiązek zachowania odpowiedniego *vacatio legis* ma umożliwić nie tylko zaznajomienie się z nowym prawem, ale również dokonanie odpowiednich działań adaptacyjnych, w tym także chroniących adresata normy przed pogorszeniem jego sytuacji (orzeczenie TK z dnia 3 października 2001 r., K 27/01, OTK 2001 nr 7 poz. 209). Zdaniem organu nadzoru wskazane standardy znajdują w szczególności zastosowanie do aktów prawa miejscowego, które nakładają na adresatów norm jakiegokolwiek ciężary finansowe (w tym przypadku opłaty).

Należy podkreślić, że *vacatio legis* nie leży w swobodzie działania organu prawodawczego, albowiem musi zaistnieć „uzasadniony przypadek”. Oznacza to, że organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może podjąć arbitralnej decyzji o ustaleniu *vacatio legis* krótszego niż

nakazuje ustawa. Może to uczynić jedynie, gdy przemawiają za tym szczególne okoliczności uzasadniające skrócenie terminu pomiędzy ogłoszeniem aktu, a jego wejściem w życie. Organ prawodawczy, skracający *vacatio legis* stanowiącego przez siebie aktu, zobowiązany jest wykazać uzasadnienie takiego działania.

Rada Miejska Nowogrodu Bobrzańskiego w uzasadnieniu do projektu uchwały nie wykazała, dlaczego przedmiotowa uchwała powinna wejść w życie bez zachowania czternastodniowego *vacatio legis*, jednocześnie dla organu nadzoru nie ulega wątpliwości, że w niniejszej sprawie nie znajdują zastosowania wyjątki przewidziane art. 4 ust. 2 u.o.a.n. Na marginesie należy również wskazać, że wniosek o publikację kwestionowanej uchwały w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego został złożony dopiero w dniu 20 grudnia 2022 r., co oznacza, że nawet gdyby została ona w tym samym dniu opublikowana to i tak nie zostałby zachowany 14 dniowy termin od ogłoszenia do jej wejścia w życie.

Mając na względzie powyższe, należało orzec jak na wstępie.

Pouczenie:

Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od doręczenia rozstrzygnięcia za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Paweł Witt

Dyrektor

Wydziału Nadzoru i Kontroli